

**Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop -
framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för
kultursamverkansmodellen (Ds 2017:8)**

Remiss från Kulturdepartementet

Remisstid den 22 juni 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop - framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen” hänvisas till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Ärendet

I Kulturdepartementets promemoria lämnas förslag och bedömningar om den framtida inriktningen av kultursamverkansmodellen, ett system som innebär att landstingen får fördela statliga medel till regional och lokal kulturverksamhet. Ett av förslagen är att Stockholms län, som hittills stått utanför, fr.o.m. år 2019 ska anslutas till modellen. Kulturdepartementet har remitterat ärendet till staden för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret lyfter en rad svårigheter med att införa en enhetlig kultursamverkansmodell i hela landet. Skulle Kulturdepartementet trots allt välja att gå vidare med förslaget framförs ett absolut krav om att Kulturhuset Stadsteatern i Stockholm hålls utanför kultursamverkansmodellen.

Kulturnämnden påpekar att det har funnits goda skäl till att Stockholms läns landsting hittills har hållits utanför kultursamverkansmodellen. Om Kulturdepartementet trots allt nu väljer att gå vidare med förslaget om en enhetlig modell i hela landet så är det för nämnden ett absolut krav att Kulturhuset Stadsteaterns hålls utanför kultursamverkansmodellen.

Stockholms Stadshus AB poängterar att Kulturhuset Stadsteaterns verksamhet har en räckvidd långt bortom Stockholms stad. Vidare anför bolaget att staten bedriver en aktiv kulturpolitik även vid sidan av kultursamverkansmodellen och anser därför att Kulturhuset Stadsteaterns verksamhet ska undantas från modellen och istället

erhålla statligt bidrag direkt från Kulturdepartementet eller som idag via Statens Kulturråd.

Mina synpunkter

Den föreslagna modellen är på många sätt problematisk. Det har funnits goda skäl till att Stockholms region hittills har hållits utanför. Remissammanställningen belyser många av dessa och den politiska enigheten i Stockholms stad har varit total i både kulturnämnden och Stadsteaterns styrelse.

Om Kulturdepartementet trots allt väljer att gå vidare med förslaget om en enhetlig kultursamverkansmodell i hela landet så är det från Stockholms stad ett absolut krav att Kulturhuset Stadsteatern hålls utanför modellen. Att hålla en institution som Kulturhuset Stadsteatern utanför är inget unikt utan redan idag får en rad lokalt förankrade institutioner av nationellt intresse stöd direkt från Kulturdepartementet.

Utöver den uppenbara risken om kraftigt ökad administration för att fördela en relativt liten summa pengar är vi även tveksamma till om ett införande är möjligt så snart som år 2019. Med dagens förutsättningar vore det också rimligt att pröva ifall Stockholms stads kulturliv bör ses som en egen part snarare än som en del av Stockholms läns landsting.

Stockholm den 8 juni 2017

ROGER MOGERT

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi delar helt borgarrådets inställning i denna fråga. Det finns mycket goda skäl till att Stockholm står utanför modellen, och det finns ingenting i det underlag som kulturdepartementet redovisar som påvisar varför beslutet år 2010 att undanta Stockholm från kultursamverkansmodellen ska ändras.

Däremot är vi förvånade över att kulturborgarrådet inte tydligt har framfört denna åsikt till sina kollegor i regeringen. Att kulturborgarrådet inte tar strid för stadens kulturverksamheter är oroväckande. Alternativet, att man har gjort det och att regeringen högaktningsfullt struntar i det, är om möjligt än värre.

Precis som stadsledningskontoret anser vi att ”En utveckling där kulturens sammanhållande egenskaper och förmåga att skapa socialt kitt, särskilt avseende utsatta områden, tillåts förminska på grund av statlig kulturpolitik är inte bara en olycklig, utan också en oacceptabel utveckling.” Vi förväntar oss att kulturborgarrådet delar den uppfattningen.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Johanna Sjö och Jonas Nilsson (alla M) och Lotta Edholm och Björn Ljung (båda L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Riksdagen beslutade år 2010 om att införa den så kallade ”Kultursamverkansmodellen” som ger landsting och regionfullmäktigen ansvaret att fördela statsbidrag till vissa kulturella ändamål. Stockholms län undantogs från modellen med hänvisning till att situationen i länet var annorlunda jämfört med övriga landet.

Eftersom Stockholms län står utanför kultursamverkansmodellen fördelas statsbidrag till kulturverksamheter i Stockholms län direkt mellan Kulturrådet och berörda institutioner.

I promemorian lämnas förslag och bedömningar om den framtida inriktningen och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen. Den allmänna utgångspunkten är att minska skillnaderna i tillgång till kultur i hela landet samtidigt som utrymme ges för regionala prioriteringar. Det förslag som direkt berör Stockholms kommun och landsting innebär att den nuvarande förordningen för statens bidrag till regionala institutioner (1996:1598) upphör. Det är från detta anslag flera kulturinstitutioner i Stockholms stad och län för närvarande får sitt statliga stöd. I stället föreslås statens stöd till regional kultur från och med år 2019 i sin helhet att regleras i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, det vill säga det nuvarande anslaget för de statliga medlen till kultursamverkansmodellen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 maj har i huvudsak följande lydelse.

Eftersom Stockholms län står utanför kultursamverkansmodellen fördelas statsbidrag till kulturverksamheter i Stockholms län direkt mellan Kulturrådet och berörda institutioner.

Totalt får tio kulturverksamheter i länet statsbidrag 2017 ur anslaget Bidrag till regional kulturverksamhet till ett samlat belopp om cirka 94 miljoner kronor. Den största mottagaren av det regionala stödet är Kulturhuset/Stadsteatern med nästan 53 mnkr i bidrag.

Stadsledningskontoret konstaterar att länets andel av det statliga kulturstödet uppgår till cirka 8 procent. Detta trots att länets befolkning utgör 25 procent landets totala. Det finns inget i kulturdepartementets remiss som pekar på att denna skevhet i fördelningen skulle regleras så att mer medel fördelas till områden där kultur i högre grad både konsumeras och främjar social sammanhållning. Tyvärr konstaterar utredningen i stället att ”Det finns skäl att på sikt se över hur de statliga medlen fördelas i syfte att kulturen ska utvecklas i hela landet”. Stadsledningskontoret konstaterar därför att storstädernas långsiktiga inflytande över kulturutbudet riskerar att eroderas. En utveckling där kulturens sammanhållande egenskaper och förmåga att skapa socialt kitt, särskilt avseende utsatta områden, tillåts förminska på grund av statlig kulturpolitik är inte bara en olycklig, utan också en oacceptabel utveckling.

Stadsledningskontoret konstaterar att de verksamheter som är föremål för det aktuella statliga kulturstödet är angelägenheter för hela länet och även stora delar av landet. Stadsledningskontoret ser inte att de nuvarande stödnivåerna säkerställs om remissens förslag går igenom och en ytterligare aktör agerar mellanled mellan bidragsgivaren och verksamhetsutföraren. Vidare är på sikt konsekvenserna för stadens kulturinstitutioner svåröverskådliga om dessa måste inordnas en regional kulturplan vars genomförande helt eller delvis bygger på statlig bidragsgivning. Underlaget som kulturdepartementet redovisar påvisar inte att skälen vid beslutet år 2010 att undanta Stockholm från kultursamverkansmodellen har ändrats.

Stadsledningskontoret menar också att eftersom Stockholms stads inflytande inom en kultursamverkansmodell inte kan säkerställas, så kan heller inte en långsiktig finansiering av de aktuella bidragsinstitutionerna säkras. Eftersom detta inflytande i dagsläget inte kan säkerställas inom Stockholms län utgör detta ett skäl att inte införa kultursamverkansmodellen. Av detta skäl är det också stadsledningskontorets uppfattning att om Kulturdepartementet trots allt väljer att gå vidare med förslaget om en enhetlig modell i hela landet så är det ett absolut krav att Kulturhuset Stadsteaterns hålls utanför kultursamverkansmodellen. Under samma förutsättning, nämligen om länet ska inordnas modellen, så är det stadsledningskontorets uppfattning att tidplanen är alltför kort.

Stadsledningskontoret föreslår att som svar på remissen "Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop -framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen" hänvisas till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 maj 2017 att: i huvudsak bifalla kulturförvaltningens förslag till beslut, och därutöver anförda:

Vi är i grunden positivt inställda till samverkan och samarbete kring och för kulturen. Den föreslagna modellen är dock på många sätt problematisk. Det har funnits goda skäl till att Stockholms läns landsting hittills har hållits utanför. Kulturförvaltningens utlåtanden belyser många av dessa.

Om Kulturdepartementet trots allt väljer att gå vidare med förslaget om en enhetlig modell i hela landet så är det för oss ett absolut krav att Kulturhuset Stadsteaterns hålls utanför kultursamverkansmodellen. Att hålla en institution som Kulturhuset Stadsteatern utanför är inget unikt utan redan idag får en rad lokalt förankrade institutioner av nationellt intresse stöd direkt från Kulturdepartementet.

Utöver den uppenbara risken om kraftigt ökad administration för att fördela en relativt liten summa pengar är vi även tveksamma till om ett införande är möjligt så snart som 2019. Med dagens förutsättningar vore det också rimligt att pröva ifall Stockholms stads kulturliv bör ses som en egen part snarare än som en del av Stockholms läns landsting.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Modellen

Kultursamverkansmodellen innebär att landstingen får fördela vissa statliga medel till regional och lokal kulturverksamhet till såväl institutioner som aktörer inom det fria kulturlivet. Stödsystemet omfattar i dag sju kulturområden:

Professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
regional museiverksamhet,
regional biblioteksverksamhet, läs- och
litteraturfrämjande verksamhet,
konst- och kulturfrämjande verksamhet,
regional enskild arkivverksamhet,
filmkulturell verksamhet, samt
hemslöjdsfrämjande verksamhet.

I promemorian lämnas förslag och bedömningar om den framtida inriktningen och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen. Den allmänna utgångspunkten är att minska skillnaderna i tillgång till kultur i hela landet samtidigt som utrymme ges för regionala prioriteringar. Det förslag som direkt berör Stockholms kommun och landsting innebär att den nuvarande förordningen för statens bidrag till regionala institutioner (1996:1598) upphör. Det är från detta anslag flera kulturinstitutioner i Stockholms stad och län för närvarande får sitt statliga stöd. I stället kommer statens stöd till regional kultur fr.o.m. 2019 i sin helhet att regleras i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet, det vill säga det nuvarande anslaget för de statliga medlen till kultursamverkansmodellen.

Finansiering inom kultursamverkansmodellen: På ett nationellt plan svarar landstingen för en betydligt större stödgivning än kommunerna och staten i kultursamverkansmodellen. Enligt Myndigheten för kulturanalys bidrog staten med 1,2 Mdkr, landstingen 1,8 Mdkr och kommunerna 1 Mdkr (2014). Statistiken visar också att kommuner och landsting har ökat sina insatser mer än staten mellan 2010 och 2014.

Statsbidrag till kulturverksamheter i Stockholms län: Eftersom Stockholms län står utanför kultursamverkansmodellen fördelas statsbidrag till kulturverksamheter i Stockholms län direkt mellan Kulturrådet och berörda institutioner. Landstinget är som institutionsägare i några fall mottagare av statsbidrag och har i denna roll en dialog med staten. Totalt får tio kulturverksamheter i länet statsbidrag 2017 ur anslaget Bidrag till regional kulturverksamhet till ett samlat belopp om ca 94 miljoner kronor. Flertalet av verksamheterna ligger i Stockholms kommun och stöds också av Stockholms stad. Ser man på de regionala utfallen av statsbidraget i kultursamverkansmodellen och det stöd som går till Stockholms län utanför systemet så fick 2016 övriga län totalt 1 190 mkr medan ca 90,8 Mnkr gick till Stockholms läns kulturverksamheter. Det innebär att Stockholms län med ca 25 procent av landets invånare fick ca 8 procent det statliga regionala stödet. Av medlen till Stockholms län fördelades 91 procent till TDM-området (scenkonst och musik), 5 procent till muséer och 2,5 procent till bibliotek. Av de ca 25 mkr som fördelades som utvecklingsbidrag fick Stockholms län 1,6 Mnkr, ca 7 procent. Stockholms län mottog alltså procentuellt betydligt lägre statsbidrag än övriga län men kompenseras av att framför allt Stockholms kommun är hemvist för flera statliga kulturinstitutioner.

Mottagarna i Stockholms län av statsbidrag från utgiftsposten ”Regional kulturverksamhet” var 2017 (tusen kronor):

Cirkör AB (Botkyrka) 8 500
Danskonsulentverksamhet 205
Folkoperan AB 15 037
Grafikens hus (Södertälje) 1 100
Länsmusikverksamhet 6 275
Oktoberteatern (Södertälje) 2 468
Regionbibliotek 2 295
Stockholms läns museum (Nacka) 3 857
Stockholms stadsmuseum 1 313
Stockholms stadsteater AB 52 798

Totalt statsbidrag 2017: 93 848

Utöver ovanstående stöd fördelar Kulturrådet även stöd till ”vissa aktörer av kulturpolitiskt intresse” av vilka flertalet finns i Stockholms län. Dessa ingår dock inte i underlaget för ”Regional kulturverksamhet” och skulle med dagens eller det föreslagna systemet inte ingå i kultursamverkansmodellen. Kulturens offentliga finansiering i Stockholms län Stockholms län skiljer sig från övriga län genom att en kommun, Stockholms stad, är en betydligt större kulturfinansiär än landstinget. I alla andra län/regioner gäller det omvända förhållandet. Stockholms läns landstings kulturbudget uppgår 2017 till 544 Mnkr medan motsvarande kulturnämnden i Stockholms stad förfogar över 896 Mnkr. Till det senare beloppet ska läggas stadens kostnad för Kulturhuset Stadsteatern som 2017 beräknas uppgå till 360 Mnkr samt Stadsarkivet med en nettobudget på ca 50 Mnkr. Det innebär för Stockholms stad en total kulturkostnad 2017 om drygt 1 300 Mnkr. Till detta belopp tillkommer kostnader för investeringar i filmregionen, kultur i stadsdelarna m.m.

Erfarenheter av kultursamverkansmodellen: Riksdagens kulturutskott utvärderade 2015 Kultursamverkansmodellen (Är samverkan modellen?” 2016) och kom i sin rapport fram till att reformen inte inneburit att man regionalt nått nya deltagargrupper. Den har heller inte inneburit några större förändringar mellan de regionala kulturverksamheterna; samma aktörer får ungefär lika stort stöd i dag som före reformen. Det gäller även Stockholms län som ligger utanför systemet. Filmen tappar däremot stöd vilket förklaras med att detta område behöver andra incitament än de som kultursamverkansmodellen erbjuder. Utskottet pekar vidare på att den statliga styrningen fortfarande är stark och att dialogen med civilsamhället behövs utvecklas. Utskottet drar slutsatsen att modellen i många avseenden varit framgångsrik men att systemet behöver ses över. Myndigheten för kulturanalys drog i en utvärdering 2016 (Rapporten ”Kulturanalys 2016”) slutsatsen att den statliga styrningen av medlens användning är fortsatt stark och att det civila samhällets möjligheter att delta i dialogerna om kulturplanerna behöver förbättras. Samtidigt pekade myndigheten på att modellen medfört ett ökat engagemang bland regionala politiker och tjänstemän.

Kulturförvaltningens synpunkter:

Inledning

Kulturdepartementets promemoria innehåller intressanta kulturpolitiska bedömningar och lägger flera angelägna förslag till förändringar av den nuvarande kultursamverkansmodellen. Dit hör att bild- och formområdet blir ett nytt stödområde, att filmområdets roll och utveckling inom modellen bör utredas, att dialogen med civilsamhället förbättras liksom samverkan mellan den nationella och regionala nivån om gemensamma politiska prioriteringar. Det är också angeläget att, som promemorian påpekar, metoderna för uppföljning och utvärdering förbättras. Det förslag som berör Stockholms kommun allra tydligast är att Stockholms län ansluts till kultursamverkansmodellen. Kulturförvaltningen är inte principiellt negativ till detta men ser ett antal frågor som behöver lösas innan förslaget kan genomföras.

Argument för och emot en anslutning

Flera kulturpolitiska tyngdpunkter: Rapporten noterar men marginaliserar skillnaderna i Stockholms län mellan Stockholms kommun, landstinget och övriga kommuner när det gäller kulturpolitisk betydelse för regionen. Den skillnaden kan beskrivas i antal kulturella och konstnärliga institutioner, finansiering av såväl institutioner som fria kulturyrtingar eller lokaliseringen av konstnärer och kreativa näringar. Stockholms kommun har en särställning på alla dessa områden och därmed ett starkt intresse av att själv delta i en dialog om samverkan inom länet och fördelningen av statliga medel till stockholmskulturen. Det gäller inte minst mot bakgrund av Stockholms snabba växande och de satsningar som behöver göras på både kulturell infrastruktur och breddat deltagande i framför allt socioekonomiskt utsatta

områden.

Minskat inflytande för stora kommuner: Stockholm befinner sig alltså i en annan situation än mindre kommuner i länet och frågan är vilken prioritet stadens behov kommer att få inom kultursamverkansmodellen. Det frågetecknet rätas inte ut av rapportens formulering: ”Det finns skäl att på sikt se över hur de statliga medlen fördelas i syfte att kulturen ska utvecklas i hela landet”. Frågeställningen blir mer komplex av att Kulturutskottet i sin utvärdering skriver att ”kultursamverkansmodellen har inneburit att stora kommuner, som står för en ansenlig del av finansieringen av kultur, har fått minskat inflytande. Flera regionala kulturinstitutioner ligger i de stora kommunerna. Det kan därför finnas skäl att fortsätta att titta på hur Stockholms kommun och andra storstadskommuner ges utrymme inom kultursamverkansmodellen.” Detta kan bara tolkas som att utskottet inser att storstäderna förlorat i inflytande och att denna utveckling behöver ändras om systemet ska bli enhetligt och långsiktigt hållbart.

Nystart för regionalt samarbete: De motiv som talar för en anslutning handlar främst om betydelsen för Stockholms kommun av att utveckla samarbete med såväl stockholmsregionen som staten. Med landstinget, liksom flera av länets kommuner, pågår detta utbyte redan inom bland annat områden som film, bibliotek, kulturskola och dans men det skulle kunna utvecklas inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Slutsatser

Kulturförvaltningen ser positiva möjligheter med en anslutning av Stockholms län till kultursamverkansmodellen men bedömer att följande frågor behöver beaktas och lösas innan detta sker:

Kultursamverkansmodellen kan bara användas fullt ut där det finns en stark och drivande regional organisation med kommuner som är besjälade av ett regionalt samarbete. Det är nödvändigt att en framtida anslutning av Stockholms län föregås av en utredning där långsiktigt hållbara ansvars- och samarbetsformer utarbetas och Stockholms kommuns inflytande garanteras.

I utredningen behöver också formerna för arbetet med den regionala kulturplanen läggas fast. Förslaget innebär att Stockholms län ansluts till kultursamverkansmodellen fr.o.m. 2019. Om en anslutning blir aktuell är tidpunkten för den föreslagna övergången för näraliggande. Om Stockholms län ska ingå i kultursamverkansmodellen behöver modellen tillföras ökade resurser. Ett skäl är att den av kulturdepartementet önskade utvecklingen av kultur i hela landet inte kan ske på bekostnad av Stockholms län.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 17 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen konstaterar att förslaget syftar till att minska skillnaderna i tillgång till kultur mellan olika regioner i landet och ser att det finns ett stort behov för Stockholms stad att samverka med både staten och länet om en fördelning av statliga medel. Det gäller inte minst mot bakgrund av de satsningar som staden själv genomför genom bl.a. kulturnämnden och Stockholms Stadsteater. Det är viktigt att djupare analysera formerna för kommande samarbete mellan stad och landsting.

Koncernledningen anser vidare att det bör utvecklas huruvida förslagen kan innebära ökade statliga satsningar mot Stockholmsregionen eller om det innebär att Stockholmsregionen med en mycket stor andel av landets invånare, och stora interna

skillnader mellan tillgång till kultur på olika platser, kan komma att få en totalt minskad andel statliga medel. Som Stadens Hållbarhetskommision konstaterar kan ökad närvaro av kultur bidra till fler meningsfulla möten mellan olika grupper av människor i staden. Enligt Kommissionen kan kultur även bidra till lokal platsutveckling som gör att människor kan trivas bättre i sin stadsmiljö och känna sig delaktiga. Koncernledningen konstaterar att Stockholms Stadsteater gör betydande satsningar på kulturen i ytterstaden genom bl.a. nya scener i Skärholmen och Vällingby. De kommande åren planeras för ytterligare satsningar utanför de etablerade scenerna. Mot denna bakgrund ser koncernledningen att de framlagda förslagen till förändringar bör förtydligas med att konsekvensen inte får bli att det är Stockholmsregionen som ska finansiera en utökning av kulturlivet i andra regioner i landet.

För Stockholms stad och Stockholms läns landsting innebär förslagen att statligt stöd till institutioner i regionen upphör, och ersätts med statliga medel inom kultursamverkansmodellen. Stockholms Stadsteater poängterar att deras verksamhet har en räckvidd långt bortom Stockholms stad. Vidare anför bolaget att staten bedriver en aktiv kulturpolitik vid sidan av kultursamverkansmodellen och anser därför att bolagets verksamhet ska undantas och istället erhålla statligt bidrag direkt från Kulturdepartementet eller som idag via Statens Kulturråd.

Koncernledningen instämmer i att Stockholms Stadsteater bör undantas från kultursamverkansmodellen och vill även framhålla vikten av att förändringarna i sig inte innebär några omprövningar av de befintliga stöd som utbetalas idag. Då kan kontinuitet och långsiktighet säkerställas i planeringen för de verksamheter som påverkas. För mer långtgående synpunkter hänvisar koncernledningen till Stockholms Stadsteaters remissvar.

Om verksamheten

Kulturhuset Stadsteatern är en av norra Europas största kulturinstitutioner. Ett brett spektrum av samtal, debatter, föreställningar, utställningar och evenemang i olika genrer pågår året runt i denna unika verksamhet. År 2016 tog verksamheten emot ca 2,9 miljoner besök varav många till program med fri entré, biblioteken och de offentliga ytorna.

Kulturhuset, ritat av Peter Celsing, uppfördes i etapper under åren 1968 till 1974. Från 1971 till 1983 var riksdagen, under riksdagshusets ombyggnad, lokaliserad till Kulturhuset. Därefter tog den europeiska säkerhetskonferensen plats under närmare tre år. Biblioteket Läsesalongen öppnades den 1 januari 1971 då husets västra del invigdes. I november samma år invigdes Klarascenen. När den östra delen var klar invigdes Kulturhuset i sin helhet 1974. År 1987 flyttade verkstäderna in och Lilla scenen invigdes. Stockholms Stadsteater grundades redan 1960 men flyttade in i huset först 1990, från Folkets hus vid Norra Bantorget.

Byggnaden vid Sergels torg tillhör en av stadens mest kulturhistoriskt värdefulla byggnader och är blåmarkerad på Stadsmuseets redovisade karta, vilket betyder att de uppfyller kraven för byggnadsminne enligt kulturminneslagen. Byggnaden med en unik arkitektur rönar också internationell uppmärksamhet i likhet med andra världskända kulturinstitutioner som Centre Pompidou i Paris, vilken invigdes några år efter Kulturhuset.

Sedan 1 juli 2013 ingår Kulturhuset och Stadsteatern i samma bolag och har en gemensam organisation, och som en direkt följd av sammanslagningen stärktes konstarnas genom att respektive genre; teater, dans, konst/design/mode, litteratur och forum/debatt/film, Parkteatern, Skärholmen och på senare tid Vällingby och Kretsteatern leds av en konstnärlig chef per genre.

Kulturhuset Stadsteatern skiljer sig från andra centrala kulturinstitutioner i Europa genom bredden i sin verksamhet och en mycket omfattande egenproduktion. Det kommer bl.a. till uttryck i att Kulturhuset Stadsteatern har ca 40 olika yrkesgrupper.

I Kulturhuset erbjuds läsupplevelser för stora och små bokslukare. De profilerade biblioteken tar emot cirka en miljon besök varje år, där särskilt barn- och ungdomsbiblioteken rönar stort internationellt intresse. Här finns också Sveriges äldsta Internationella författarscen och ett brett programutbud i bibliotekens regi.

Utställningsverksamheten som drivs i egen regi tog emot nästan 60 000 besök under 2016

med populära utställningar som bland annat Patti Smith – Eighteen Stations.

På scenerna vid Sergels torg, i Skärholmen, i Vällingby och på Parkteatern ryms en stor scenkonstrepertoar med både bredd och spets. Scenkonstverksamheten hade ca en halv miljon betalande besökare år 2016. Den nyfikne besökaren hittar allt från samtidsskildringar till klassiker, komedier, musikal och dans. Musikälskaren kan välja mellan fullsatta konserter på Stora scenen och mer experimentella konserter eller intima möten med svenska och internationella artister.

Marionetteatern är Sveriges första dockteaterscen och den första fasta barnteater-scenen i landet. Den grundades redan 1958 och är idag en del av Kulturhuset Stadsteaterns verksamhet. Marionetteatern har ett omfattande internationellt samarbete och dess konstnärliga ledare är med i styrelsen för internationella dockteaterföreningen Unima - Union International de la Marionnette.

Parkteaterns unikt generösa sommarprogram i Stockholms parker med fri entré, som invigdes år 1943, når en bred publik från hela Sverige och olika delar av världen med ett program som rymmer musik, dans och scenkonst. Stor vikt läggs på att besöka spelplatser i ytterstaden, och på samma sätt kommer nu den återinvigda Kretsteatern turnera i ytterstaden fast på vinterhalvåret inomhus.

Samarbeten med det fria kulturlivet och andra kulturinstitutioner är idag en viktig komponent för att kunna infria bredden i programutbudet. Fri scen på scenen Kilen tillhandahålls för fria gruppers gästproduktioner. Unga Klara, Sveriges Radio och Nationalmuseum Design finns i huset som viktiga samarbetsparter. Klara Soppsteater, Parkteatern musikverksamheten och Kretsteatern är alla exempel på verksamhetsdelar som engagerar externa kulturproducenter i hög utsträckning. Scenerna i Skärholmen och Vällingby har ett nära samarbete med lokalsamhället som successivt utvecklas och stärks.

Kulturhuset Stadsteatern är således en världsunik verksamhet för kulturevenemang men som också erbjuder viktiga rum för samtal och reflektion kring samtiden och vår tids frågor.

Kommentar till remiss, bedömning 2.5 Samtliga landsting med i kultursamverkansmodellen:

Förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet bör upphöra att gälla. Fr.o.m. 2019 bör statens stöd till regional kultur regleras i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Kulturhuset Stadsteatern är en verksamhet med en räckvidd långt bortom Stockholms stad. En stor andel av de som besöker verksamheten kommer från hela länet och andra delar av landet.

Verksamheten har ett utvecklat samarbete med andra kommuner och institutioner. Verksamheten har också ett omfattande internationellt samarbete som ökat när verksamheten breddats för att omfatta flera konstformer. Vi bedömer därför att den inte lämpar sig att ingå i en regional kultursamverkansmodell.

Stockholms Stadsteater AB är ett bolag inom Stockholms stad och finansieras i nämnd ordning av ägarbidrag från staden, biljettintäkter och statsbidrag. Ovanstående förslag innebär att Stockholms Stadsteater AB skulle tilldelas statligt stöd via Stockholms läns landsting och inte som idag från Statens Kulturråd.

Förhållandet mellan Stockholms stads ägarbidrag och statens bidrag har förändrats över tid. År 2006 uppgick stadens ägarbidrag till 76 procent och statsbidraget till 24 procent. År 2017 är stadens bidrag 87,2 procent och statens 12,8 procent. Vi ser en risk att statens bidrag i förhållande till stadens, minskar ytterligare om Kulturhuset Stadsteatern ingår i kultursamverkansmodellen. I promemorian från Kulturdepartementet refereras till den utvärdering av kultursamverkansmodellen som Kulturutskottet genomfört. Där är en av slutsatserna att "kultursamverkansmodellen har inneburit att stora kommuner, som står för en ansevärd del av finansieringen av kultur, har fått minskat inflytande".

Genom att ingå i regional kultursamverkan tillkommer ytterligare en aktör, Stockholms läns landsting. Vi bedömer inte att Kulturhuset Stadsteatern skulle bli mer framgångsrik genom ett ökat regionalt inflytande över verksamheten samt genom att vara en del av en

regional kulturplan. Målet med kultursamverkans-modellen är att föra kulturen närmare medborgarna. Det är ett uppdrag som verksamheten har redan idag och som är en stark drivkraft i verksamhetens utveckling. Vidare har Kulturhuset Stadsteatern ett väl utvecklat samarbete med civilsamhället, framförallt i ytterstaden, vilket också är ett centralt inslag i modellen. Sammantaget ser vi inte vilka värden som skulle adderas till Kulturhuset Stadsteatern genom att bolaget skulle styras av ytterligare en aktör och vara en del i en regional kulturplan tillsammans med en rad betydligt mindre institutioner där den gemensamma nämnaren är just regionen.

En betydande del av statens medel till lokal och regional kultur fördelas genom kultursamverkans-modellen. Staten bedriver dock en aktiv kulturpolitik vid sidan av denna modell och ämnar enligt Ds 2017:8 även framöver stödja enskilda regionala verksamheter av nationellt intresse (sid 23). Vi bedömer att Kulturhuset Stadsteatern är en verksamhet som väl lämpas att få fortsatt stöd vid sidan av kultursamverkansmodellen.

Merparten av de medel som staten tilldelar specifika verksamheter direkt har staten som huvudman. Det finns dock flera verksamheter som får bidrag direkt från staten som har andra huvudmän. Riksteatern som är en ekonomisk förening erhåller årligen medel direkt från staten, det gäller även ett antal museer exempelvis Röhsska museet som är en del av Göteborgs stad samt en rad stiftelsedrivna muséer. Det finns således redan väl etablerade former för att ge bidrag direkt till verksamheter som har lokal förankring och är av nationellt intresse.

Vi anser att Stockholms Stadsteater AB med verksamheten Kulturhuset Stadsteatern ska undantas från kultursamverkansmodellen och föreslår att verksamheten erhåller statligt bidrag direkt från Kulturdepartementet eller som idag via Statens Kulturråd.